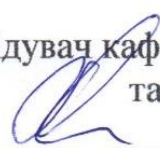

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри слов'янських мов
та зарубіжної літератури

Ріднева Л. Ю.

«28» серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВВ3.3.23 СУЧАСНА РОСІЙСЬКА МОВА З ПРАКТИКУМОМ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 013 Початкова освіта

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітньо-професійна програма: Початкова освіта. Дошкільна освіта

(назва освітньої програми)

Факультет/інститут початкової освіти

(назва факультету/інституту)

Робоча програма дисципліни «Російська мова з практикумом» для студентів спеціальності 013 Початкова освіта

Розробник: канд. філол. наук, доц. кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури Ріднева Л. Ю.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури

Протокол № 1 від «28» серпня 2019 року

Завідувач кафедри слов'янських мов та зарубіжної літератури

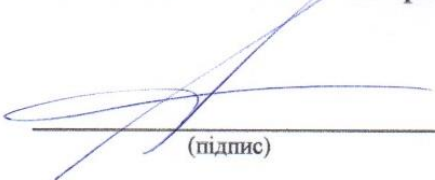

_____
(підпис)

(Ріднева Л. Ю)
(прізвище та ініціали)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету початкової освіти

Протокол №1 від «30» серпня 2019 року

Голова науково-методичної комісії факультету початкової освіти

_____
(підпис)

(Ящук О. М.)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність: <u>013 Початкова освіта</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	2-й–3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>лінгвістичний аналіз тексту</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		5-й	4-й–5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16	4 год.
		Практичні, семінарські	
		24	6 год.
		Самостійна робота	
		50	80 год.
		Індивідуальні завдання:	
		–	–
		Вид контролю:	
		залік	залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 47/53

для заочної форми навчання – 9/91

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: вдосконалення навичок володіння усною та письмовою формою сучасної російської мови.

Завданням дисципліни є формування у студентів компетентностей:

ЗК 4. Комунікативна. Здатність спілкуватися іноземною мовою на офіційно-діловому рівні; володіти навичками нормативного літературного мовлення (його усною та писемною формою) в різних сферах комунікації. Здатність до розуміння чужих і продукування власних програм комунікативної поведінки, адекватних цілям, сферам, ситуаціям спілкування, активній взаємодії з іншими мовленнєвими суб'єктами. Уміння володіти різновидами стилів мовленнєвого спілкування в ситуаціях запобігання та врегулювання конфліктів.

Очікувані результати навчання:

ПРН 13. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПРН 15. Використовувати сучасні засоби комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього педагога.

3. Мова навчання:

Мова навчання: російська.

4.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Фонетика. Лексикологія. Морфологія. Именные части речи.

Тема 1. Содержание, объём и задачи курса. Краткие сведения из истории русского литературного языка.

Тема 2. Фонетика, её предмет и задачи. Звуки речи, их классификация. Позиционные изменения звуков. Фонетический анализ слова.

Тема 3. Орфоэпия. Нормы русского произношения.

Тема 4. Графика. Русский алфавит. Соотношение между звуками и буквами русского алфавита. Орфография, её значение. Принципы русской орфографии.

Тема 5. Лексикологія. Понятие о лексикологии как науке. Слово, его лексическое значение. Синонимы, омонимы, антонимы, паронимы. Фразеология как наука; фразеологизмы, источники фразеологии.

Тема 6. Морфемика. Понятие морфемы, типы морфем. Основа слова, типы основ. Морфемный анализ слова.

Тема 7. Словообразование. Способы словообразования в русском языке: неморфологический (лексико-семантический, лексико-грамматический, лексико-синтаксический); морфологический (суффиксальный, префиксальный, суффиксально-префиксальный, аббревиация). Словообразовательный анализ слова.

Тема 8. Грамматика, её составные части. Морфология как наука о частях речи. Классификация частей речи. Именные части речи. Имя существительное.

Тема 9. Имя прилагательное. Разряды имен прилагательных. Степени сравнения качественных имен прилагательных. Морфологический анализ имен прилагательных.

Тема 10. Имя числительное: лексическое значение, морфологические признаки, синтаксическая функция. Морфологический анализ имени числительного.

Тема 11. Местоимение. Разряды местоимения по значению и по соотношению с частями речи. Лексическое значение, морфологические признаки, синтаксическая функция местоимения. Морфологический анализ местоимения.

Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис.

Тема 1. Морфологія. Глагол как часть речи. Формы глагола. Постоянные и непостоянные морфологические признаки глагола: вид, переходность/непереходность, возвратность, вид, залог; наклонение, время, лицо, число, род. Спряжение глагола. Синтаксическая функция глагола. Морфологический анализ глагола.

Тема 2. Причастие и деепричастие как особые формы глагола. Особенности лексического значения, морфологические признаки, синтаксическая функция.

Тема 3. Наречие как часть речи. Морфологические особенности. Безлично-предикативные слова, их связь с наречием. Морфологический анализ форм глагола.

Тема 4. Служебные части речи (предлог, союз, частица); их разряды, морфологический состав, особенности употребления.

Тема 5. Модальные слова, разряды по способам образования и по значению. Междометие, разряды по значению.

Тема 6. Синтаксис простого предложения. Словосочетание как единица синтаксиса. Предложение как основная единица синтаксиса. Типы предложений. Главные и второстепенные члены предложений. Анализ простого предложения.

Тема 7. Синтаксис сложного предложения. Понятие о сложном предложении.

Классификация сложноподчиненных предложений. Сложное синтаксическое целое. Предложения с чужой речью.

Тема 8. Пунктуация.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с. р.		л	п	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Фонетика. Лексикологія. Морфологія. Іменні частини речі.												
Тема 1. Введение.	6	2	2	–	–	2	10	1	1	–	–	8
Тема 2. Фонетика.	7	2	2	–	–	3	10	1	1	–	–	8
Тема 3. Орфографія.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 4. Особенности русской графики. Принципы русской орфографии.	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Тема 5. Лексикологія. Слово, типи його лексических значень. Фразеологізми, їх типи.	4	–	–	–	–	4	4	–	–	–	–	4
Тема 6. Морфеміка. Типи морфем.	6	2	1	–	–	3	4	1	1	–	–	2
Тема 7. Словообразование. Способы русского словообразования.	5	2	1	–	–	2	4	1	1	–	–	2
Тема 8. Грамматика. Морфологія. Іменні частини речі. Імя существительное.	7	2	2	–	–	3	12	–	–	–	–	12
Тема 9. Імя прилагательное.	4	–	2	–	–	2	2	–	–	–	–	2
Тема 10. Імя числительное.	3	–	1	–	–	2	2	–	–	–	–	2
Тема 11. Местоимение.	4	–	1	–	–	3	2	–	–	–	–	2
Разом за змістовим модулем 2	46	10	12	–	–	24	50	4	4	–	–	42
Змістовий модуль 2. Морфологія. Синтаксис.												
Тема 1. Глагол. Лексико-грамматические особенности, категории глагола.	6	1	1	–	–	4	10	–	–	–	–	10
Тема 2. Причастие и деепричастие как особы формы глагола.	4	1	1	–	–	2	4	–	–	–	–	4
Тема 3. Наречие. Безлично-предикативные слова.	4	–	2	–	–	2	4	–	–	–	–	4
Тема 4. Служебные части речи, их особенности (предлог, союз, частица).	8	2	2	–	–	4	4	–	–	–	–	4
Тема 5. Модальные слова. Междометия.	4	–	–	–	–	4	4	–	–	–	–	4
Тема 6. Синтаксис простого предложения. Главные и второстепенные члены предложения.	7	1	2	–	–	4	4	–	–	–	–	4
Тема 7. Синтаксис сложного предложения.	8	1	4	–	–	3	6	–	2	–	–	4
Тема 8. Пунктуация.	3	–	–	–	–	3	4	–	–	–	–	4
Разом за змістовим модулем 2.	44	6	12	–	–	26	40	–	2	–	–	38
Усього годин	90	16	24	–	–	50	90	4	6	–	–	80
Модуль 2												
ІНДЗ	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Усього годин	90	16	24	–	–	50	90	4	6	–	–	80

6. Теми семінарських занять

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Введение.	2	1
2.	Фонетика.	2	1
3.	Морфемика. Словообразование.	2	2
4.	Имя существительное.	2	–
5.	Имя прилагательное.	2	–
6.	Имя числительное. Местоимение.	2	–
7.	Глагол как часть речи. Причастие. Деепричастие.	2	–
8.	Наречие. Категория состояния.	2	–
9.	Служебные части речи.	2	–
10.	Простое предложение. Типы простых предложений.	2	–
11.	Сложное предложение. Типы сложных предложений.	4	2
Усього		24	6

7. Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Содержание, объём и задачи курса. Краткие сведения из истории русского литературного языка	2	8
2	Фонетика, её предмет и задачи. Звуки речи, их классификация. Позиционные изменения звуков. Фонетический анализ слова.	2	8
3	Орфоэпия. Нормы русского произношения.	2	2
4	Графика. Русский алфавит. Соотношение между звуками и буквами русского алфавита. Орфография, её значение. Принципы русской орфографии.	2	2
5	Лексикология. Понятие о лексикологии как науке. Слово, его лексическое значение. Синонимы, омонимы, антонимы, паронимы. Фразеология как наука; фразеологизмы, источники фразеологии.	2	2
6	Морфемика. Понятие морфемы, типы морфем. Основа слова, типы основ. Морфемный анализ слова.	2	1
7	Словообразование. Способы словообразования в русском языке: неморфологический (лексико-семантический, лексико-грамматический, лексико-синтаксический);	4	1

	морфологический (суффиксальный, префиксальный, суффиксально-префиксальный, аббревиация). Словообразовательный анализ слова.		
8	Грамматика, её составные части. Морфология как наука о частях речи. Классификация частей речи. Именные части речи. Имя существительное.	4	12
9	Имя прилагательное. Разряды имен прилагательных. Степени сравнения качественных имен прилагательных. Морфологический анализ имен прилагательных.	4	2
10	Имя числительное: лексическое значение, морфологические признаки, синтаксическая функция. Морфологический анализ имени числительного.	4	2
11	Местоимение. Разряды местоимения по значению и по соотношению с частями речи. Лексическое значение, морфологические признаки, синтаксическая функция местоимения. Морфологический анализ местоимения.	4	2
12	Морфология. Глагол как часть речи. Формы глагола. Постоянные и непостоянные морфологические признаки глагола: вид, переходность/непереходность, возвратность, вид, залог; наклонение, время, лицо, число, род. Спряжение глагола. Синтаксическая функция глагола. Морфологический анализ глагола.	4	10
13	Причастие и деепричастие как особые формы глагола. Особенности лексического значения, морфологические признаки, синтаксическая функция.	2	4
14	Наречие как часть речи. Морфологические особенности. Безлично-предикативные слова, их связь с наречием. Морфологический анализ форм глагола.	2	4
15	Служебные части речи (предлог, союз, частица); их разряды, морфологический состав, особенности употребления.	4	4
16	Модальные слова, разряды по способам образования и по значению. Междометие, разряды по значению.	2	4
17	Синтаксис простого предложения. Словосочетание как единица синтаксиса. Предложение как основная единица синтаксиса. Типы предложений. Главные и второстепенные члены предложений. Анализ простого предложения.	2	4
18	Синтаксис сложного предложения. Понятие о сложном предложении. Классификация сложноподчиненных предложений. Сложное синтаксическое целое. Предложения с чужой речью.	1	4

19	Пунктуація.	1	4
Разом		50	80

8. Індивідуальні завдання

1. Виконання різних видів лінгвістичних розборів (фонетичний, морфемний, морфологічний, словотвірний, синтаксичний).
2. Стилiстичний аналіз текстiв; виконання творчих робiт.

Вимоги: самостійність, творчий підхід, уміння зреалізувати теоретичні знання при аналізі лінгвістичного матеріалу.

9. Методи навчання

Словесні (розповідь, бесіда, лекція тощо), наочні (ілюстрація, демонстрація тощо), практичні (виконання вправ), репродуктивний метод, частково-пошуковий метод, самостійна робота студентів, інтерактивні методи навчання, аудиторні практикуми, спостереження й аналіз мовних явищ тощо.

10. Методи контролю

Усне опитування, письмове тестування, написання есе, виконання письмових завдань, перевірка виконання самостійної роботи, критична оцінка опрацьованої літератури, підготовка повідомлення/виступу, написання статті, письмове міркування, залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Низький рівень (1-3 бали). Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний виконувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Середній рівень (4-7 балів). Студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями, вмiє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь повна, правильна, логічна, обґрунтована.

Високий рівень (8-10 балів). Студент здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності. Знання студента є глибокими, міцними, узагальненими; студент вмiє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

12. Розподіл балів, які отримують студенти з навчальної дисципліни

Враховуючи те, що питома вага оцінки кожного з видів навчальної роботи студента у підсумковій (загальній) оцінці визначається, виходячи із їх вагомості у теоретичній та практичній підготовці фахівця, структури та змісту навчальної дисципліни, кількість балів розподілено так:

Поточне тестування та самостійна робота																			Сума
Змістовий модуль 1											Змістовий модуль 2								100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
5	5	5	5	5	5	5	6	6	5	5	5	5	5	6	6	6	5	5	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74	задовільно	
60-68		
35-39	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методи забезпечення

Опорні конспекти лекцій, нормативні документи, навчально-методичні посібники, методичні рекомендації.

14. Рекомендована література.

Основна

1. Брицын М. А, Кононенко В.И. Современный русский язык. – К.,1983. – 456 с.
2. Гужва Ф. К. Современный русский литературный язык. Ч.1. – К.,1975. – 286 с.
3. Попов Р.Н. и др. Современный русский язык. – М., 1983. – 440с.
4. Современный русский язык: учебно-методические материалы: Методическое пособие / Сост.: Л. Р. Риднева. – Умань: ПП Жовтий, 2011. 142 с.
5. Современный русский язык. Фонетика. Графика. Орфография: Методическое пособие / составитель Л. Ю. Риднева. – Умань: ЧП Жовтий А. А., 2013. – 160 с.

Допоміжна

1. Попов Р.Н. Сборник упражнений по современному русскому языку. – М., 1984. –224 с.
2. Современный русский язык. Сборник упражнений. Учеб. пособие для студентов пединститутов по специальности «Рус. яз. и литература». – М., 1985.–318 с.

15.Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сторінка Національної бібліотеки імені Вернадського
2. <http://window.edu.ru/resource/269/62269> – Никонова М.Н.Современный русский язык: учебное пособие. – Омск: Изд-во ОмГТУ, 2008. – 164с.
3. <https://www.klex.ru/jb1> – Шанский Н.М. – «Современный русский язык. В трех частях.